Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Zwoleniu

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Ocena stanu sanitarnego powiatu zwoleńskiego za 2025 rok

Zwoleń 2026

SPIS TREŚCI

I. Wstęp 3
II. Sekcja Epidemiologii 4
III. Sekcja Higieny Żywności i Żywienia 15
IV. Sekcja Higieny Komunalnej 19
V. Sekcja Higieny Pracy 25
VI. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży 27
VII. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia 30
VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny 36

I. Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Zwoleniu realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, na terenie powiatu zwoleńskiego, na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 416).

Głównym celem działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zwoleniu jest dbanie o zdrowie mieszkańców powiatu zwoleńskiego oraz przeciwdziałanie powstawaniu chorób i zaburzeń zdrowia, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

W związku z powyższym, zgodnie z planem zasadniczych zadań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (PSSE) w Zwoleniu na rok 2025, zostały zrealizowane zagadnienia mające na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, warunkami pracy i wypoczynku, higieny procesów nauczania i wychowania oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Sytuację epidemiologiczną i stan sanitarny powiatu zwoleńskiego opracowano na podstawie informacji i materiałów zebranych podczas kontroli nadzorowanych obiektów, wyników badań i przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych.

Podsumowując całoroczną pracę pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) w Zwoleniu, którzy każdego dnia działają na rzecz zdrowia publicznego i bezpieczeństwa sanitarnego powiatu, sporządzono dokument opisujący najważniejsze obszary, jakie znajdują się pod nadzorem inspekcji sanitarnej.

II. Sekcja Epidemiologii

1. Ocena sytuacji epidemiologicznej na terenie objętym działaniami PSSE w Zwoleniu

Dane epidemiologiczne dotyczące zarejestrowanych na terenie powiatu zwoleńskiego wybranych chorób zakaźnych (liczba przypadków i zapadalność na 100 tys. mieszkańców) w roku 2025 w porównaniu z rokiem 2024 r.

Nazwa choroby zakaźnej	2024		2025	
	Liczba przypadków	**Zapadalność na 100 tys.**	**Liczba przypadków**	**Zapadalność na 100 tys.**
Odra i różyczka	**0**	**0**	**0**	**0**
Poliomyelitis i ostre porażenia wiotkie (OPW)	**0**	**0**	**0**	**0**
Choroby przenoszone drogą pokarmową (zatrucia pokarmowe wywołane pał. Salmonella)	**9 (w tym 2 w jednym ognisku)**	**25,65**	**14**	**40,08**
Krztusiec	**42**	**119,72**	**13**	**37,22**
Błonica, tężec	**0**	**0**	**0**	**0**
Grypa potwierdzona szybkim testem antygenowym	**401**	**1143,06**	**719**	**2058,75**
Zakażenia SARS COV-2 (COVID -19)	**496**	**1413,87**	**134**	**383,69**
Choroby przenoszone drogą krwiopochodną WZW B (przewlekłe)	**0**	**0**	**0**	**0**
Choroby przenoszone drogą krwiopochodną WZW C (przewlekłe)	**2**	**5,70**	**4**	**11,45**
Gruźlica płuc	**5**	**14,25**	**4**	**11,45**

Legioneloza/ podejrzenia/ zachorowania	**0**	**0**	**0**	**0**
Choroby wektorowe: Borelioza	**26**	**74,11**	**36**	**103,08**
Choroby wektorowe: KZM	**1**	**2,85**	**0**	**0**
Choroby inwazyjne: Inwazyjna choroba meningokokowa	**0**	**0**	**0**	**0**
Choroby inwazyjne: Inwazyjna choroba pneumokokowa	**3**	**8,55**	**0**	**0**
Liczba przypadków pogryzień/ przypadki, w których rozpoczęto szczepienia poekspozycyjne	**20**	**57,01**	**17**	**48,67**
Liczba przypadków pogryzień/ przypadki, w których zwierzęta poddano obserwacji/ nie rozpoczynano szczepień poekspozycyjnych	**19**	**54,16**	**37**	**105,94**
Zakażenia i choroby przenoszone drogą płciową STI**: Kiła**	**2**	**5,70**	**2**	**5,72**
Zakażenia i choroby przenoszone drogą płciową STI: **Rzeżączka, Chlamydie**	**0**	**0**	**1**	**2,86**
Zakażenia wirusem HIV i zachorowania na AIDS	**0**	**0**	**0**	**0**

Świnka	**0**	**0**	**2**	**5,72**
Choroby szczepionkowe: Ospa wietrzna	**145**	**413,32**	**83**	**237,65**
Choroby szczepionkowe: Grypa	**1**	**2,85**	**2**	**5,72**
Choroby wieku dziecięcego ,,nieszczepionkowe'' Płonica	**72**	**205,23**	**1**	**2,86**
Zatrucia i zakażenia pokarmowe: Clostridioides difficile	**14**	**39,90**	**25**	**71,58**
Zatrucia i zakażenia pokarmowe: Giardia lambia	**2**	**5,70**	**4**	**11,45**
Zatrucia i zakażenia pokarmowe: Rotawirusy	**25**	**71,26**	**15**	**42,95**
Zatrucia i zakażenia pokarmowe: Norowirusy	**13**	**37,05**	**11**	**31,49**

Zatrucia i zakażenia pokarmowe: Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	**12**	**34,20**	**8**	**22,90**
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	**41**	**116,87**	**53**	**151,75**
Choroby inwazyjne: Streptococcus pyogenes	**10**	**28,50**	**8**	**22,90**
Choroby inwazyjne: Streptococcus pneumoniae	**2**	**5,70**	**2**	**5,72**
Zakażenia wirusem RSV	**22**	**62,71**	**183**	**523,99**

2. Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) programami eradykacji i eliminacji

a) Odra i różyczka

W 2025 roku nie zarejestrowano zachorowań na odrę i różyczkę. W ramach programu WHO eliminacji odry i różyczki, wzorem lat ubiegłych, wystosowano pisma do podmiotów leczniczych przypominające o prawidłowej zgłaszalności i postępowaniu w przypadku zachorowań na odrę i różyczkę. Zwrócono uwagę na możliwość korzystania z bezpłatnego wykonania badań, w kierunku potwierdzenia lub wykluczenia zachorowań w akredytowanym laboratorium Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH − Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie. Ponadto PPIS w Zwoleniu, w związku z obserwowanym wzrostem liczby zachorowań na odrę w kraju, przesłał do nadzorowanych podmiotów leczniczych pismo przypominające, zarządzającym i kierownictwu placówek o obowiązkach pracodawcy wobec pracowników wnikających z przepisów prawa (Kodeks pracy, ustawa *o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia *w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników narażonych zawodowo na te czynniki)* w przedmiocie szczepień ochronnych personelu medycznego (w tym przeciwko odrze).

b) Poliomyelitis i ostre porażenia wiotkie (OPW)

W roku 2025 na terenie powiatu zwoleńskiego nie zarejestrowano przypadków OPW. Wśród podmiotów leczniczych objętych nadzorem PSSE nie ma oddziałów pediatrii, neurologii dziecięcej oraz oddziałów zakaźnych. Dane dot. sytuacji epidemiologicznej raportowano w cyklach tygodniowych do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (WSSE) w Warszawie.

W przesyłanych pismach do podmiotów leczniczych, przypominano zasady zgłaszania i postępowania w przypadku podejrzenia OPW. Informowano o rosnącej liczbie detekcji wirusa polio typu 2 pochodzenia szczepionkowego (cVDPV2) w ściekach na obszarze wielu państw Europy, w tym w Polsce oraz wynikającej z tego faktu konieczności intensyfikacji działań zmierzających do identyfikacji osób niezaszczepionych lub nie w pełni zaszczepionych w celu uzupełnienia szczepień przeciw polio.

c) Zakażenia przenoszone drogą pokarmową

Na terenie powiatu zwoleńskiego w 2025 roku zarejestrowano dwa ogniska domowe zatrucia pokarmowego:

- Jedno pięcioosobowe, które wystąpiło wśród osób zamieszkujących w jednym domu (rodzice i troje dzieci). Przyczyną zachorowań był Astrovirus oraz Campylobacter. Nie udało ustalić się nośnika zakażenia. Osoby chore pozostawały w leczeniu ambulatoryjnym.
- W drugim ognisku zachorowało trzy osoby (dwoje dzieci i jedna osoba dorosła), współzamieszkujące w jednym domu prywatnym. W związku z objawami nieżytu żołądkowo-jelitowego hospitalizowano dwoje dzieci. Nie udało się ustalić czynnika etiologicznego odpowiedzialnego za zachorowanie.

Nie odnotowano ognisk zatruć pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella oraz ognisk w obiektach żywienia zbiorowego objętych nadzorem PSSE.

3. Wybrane choroby, którym można zapobiegać drogą szczepień

a) Krztusiec

W 2025 roku odnotowano na terenie powiatu zwoleńskiego, tak jak w województwie mazowieckim i całym kraju, znamienny spadek zachorowań na krztusiec. W porównaniu do roku 2024 r., w którym zarejestrowano 42 przypadki, a zapadalność wynosiła 119,72, w roku 2025 odnotowano tylko 13 zachorowań, a zapadalność kształtowała się na poziomie 37,22. Większość zachorowań (12) to przypadki potwierdzone.

W sytuacji, gdy osoba, u której rozpoznano krztusiec, uczestniczyła w okresie zakaźności, w zajęciach szkolnych lub przedszkolnych, osoby z kontaktu obejmowano nadzorem epidemiologicznym, przekazując stosowną informację bezpośrednio osobom z kontaktu, opiekunom prawnym (rodzicom) lub poprzez kanały informacyjne pozostające w dyspozycji szkoły lub przedszkola, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

W każdym przypadku, gdy zachorowanie wystąpiło wśród domowników, podczas prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego, przekazywano informację o konieczności zgłoszenia się do lekarza POZ w celu podjęcia decyzji w sprawie zastosowania ewentualnej chemioprofilaktyki oraz informowano o możliwości szczepień pko. krztuścowi w ramach

szczepień zalecanych (dot. osób powyżej 19 r. ż.). Współdomowników obejmowano nadzorem epidemiologicznym, zobowiązując do niezwłocznego powiadomienia pracownika PSSE prowadzącego sprawę, w przypadku pogorszenia stanu zdrowia i wystąpienia objawów chorobowych wskazujących na krztusiec.

b) Nie odnotowano zachorowań na tężec i błonicę

c) Grypa

W 2025 roku na terenie powiatu zwoleńskiego zarejestrowano 719 przypadków grypy (w tym 2 potwierdzone metodami molekularnymi, a 717 testami antygenowymi. Zapadalność w 2025 r. wyniosła 2058,75). W 2024 r. od września do grudnia zarejestrowano 401 przypadków grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym, co dało zapadalność 1143,06. W pierwszej połowie roku do potwierdzania zachorowań nie wykorzystywano testów antygenowych. Pozwala to jednak przypuszczać, że sytuacja epidemiologiczna grypy zarówno w roku 2025 jak i 2024 kształtowała się na podobnym poziomie. Nie odnotowano ognisk epidemicznych w zamkniętych podmiotach leczniczych (oddziały szpitalne, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy) i innych całodobowych placówkach zapewniających opiekę np. Dom Pomocy Społecznej. Większość przypadków wystąpiła w ogniskach domowych, w których w jednakowym czasie chorowało kilku domowników.

d) SARS-Cov-2/COVID-19

W 2025 r. na terenie powiatu zwoleńskiego zarejestrowano 134 zachorowań na COVID 19, a zapadalność wyniosła 383,69. W porównaniu do dwóch poprzednich lat nadal obserwowano spadek zapadalności z wartości 1483,02 w 2023 r., poprzez 1413,87 w 2024 r. Z powodu infekcji hospitalizowano 10 osób. Większość zachorowań potwierdzono szybkim testem antygenowym COMBO. Lekarze dokonywali zgłoszeń poprzez gabinet.gov. Zdecydowanie rzadziej przesyłano zgłoszenia papierowe. Z analizy wywiadów przeprowadzonych wynika, że zdecydowana większość infekcji SARS COV-2 przebiegała z objawami grypopodobnymi (stan podgorączkowy lub gorączka, katar, kaszel, osłabienie, bóle mięśni). Nie zarejestrowano ognisk epidemicznych w podmiotach leczniczych i placówkach zapewniających opiekę całodobową.

4. Choroby przenoszone drogą krwiopochodną

a) Wirusowe zapalenie wątroby (WZW) typu B, C

W roku sprawozdawczym 2025 nie zarejestrowano zachorowań na WZW typu B. Do PSSE wpływały zgłoszenia ZLB-1 dot. wykrycia wirusa HBV lub antygenu HBsAg, ale dotyczyły osób, u których zachorowanie rozpoznano w latach poprzednich.

W 1 przypadku laboratorium przesłało zgłoszenie ZLB-1 o wykryciu p/ciał HBC-total. Badania te wykonano u wieloletniego pracownika medycznego, w ramach badań okresowych zleconych przez lekarza medycyny pracy. W ramach dochodzenia ustalono, że osoba ta chorowała w przeszłości na WZW typu B.

Zarejestrowano 4 zachorowania na WZW typu C (zapadalność 11,45). Dotyczyły one 2 mężczyzn i 2 kobiet i zostały zdiagnozowane w fazie przewlekłej podczas badań diagnostycznych z powodu utrzymujących się objawów złego samopoczucia. Informacje w sprawie objęcia nadzorem lekarskim oraz ewentualnego zaszczepienia osób chorych,

przekazano lekarzowi Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ) sprawującemu opiekę nad pacjentami i ich otoczeniem.

b) Gruźlica

Na terenie powiatu zwoleńskiego w 2025 roku zarejestrowano 4 przypadki gruźlicy prątkującej. Zapadalność wynosiła 11,45 i była ona nieco niższa niż w roku poprzednim – 2024 r., kiedy to zarejestrowano 5 zachorowań przy zapadalności 14,25. Większość zachorowań (3), tak jak w latach poprzednich wystąpiło wśród mężczyzn, w przedziale wiekowym 20-44 oraz 45-64 lata. Jedno zachorowanie dotyczyło kobiety powyżej 65 roku życia. Nadzorem epidemiologicznym, zgodnie z przesłanym przez WSSE algorytmem, objęto 10 osób z kontaktu. Lekarze POZ po przeprowadzeniu wywiadu zlecali tym osobom wykonanie rtg klatki piersiowej, a w niektórych przypadkach kierowali je do Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc. W sytuacjach, w których osoby z kontaktu zamieszkiwały poza terenem powiatu zwoleńskiego, przesyłano stosowną informację w sprawie objęcia nadzorem do właściwych terytorialnie PSSE. Nie odnotowano przypadków zachorowań na gruźlicę płuc u osób mających gospodarstwo rolne specjalizujące się w hodowli bydła.

c) Borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu

W porównaniu do poprzedniego 2024 roku, odnotowano wzrost zapadalności na choroby wektorowe tj. boreliozę z 74,11 (26 przypadków) do 103,08 (36 przypadków). Zdecydowana większość zachorowań na boreliozę to przypadki potwierdzone (35), które z racji przewagi terenów rolniczych w powiecie i związane z tym częstsze ryzyko ekspozycji na kontakt z kleszczami, wystąpiły u mieszkańców wsi (28).

Nie odnotowano zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu.

d) Choroby inwazyjne (inwazyjna choroba meningokokowa i pneumokokowa)

W minionym roku nie odnotowano na terenie naszego powiatu zachorowań na inwazyjne choroby wywołane przez Neisseria meningitidis. Pomimo to, PPIS w Zwoleniu każdego roku, przypomina podmiotom leczniczym na nadzorowanym terenie o konieczności niezwłocznego informowania o wystąpieniu każdego przypadku inwazyjnej choroby meningokokowej, argumentując to polecenie koniecznością niezwłocznego wdrożenia właściwych działań przeciwepidemicznych (tj. ustalenia osób z kontaktu oraz wdrożenia profilaktyki poekspozycyjnej).

W 2025 roku odnotowano 2 przypadki inwazyjnej choroby pneumokokowej, przebiegające pod postacią posocznicy. Zachorowania te wystąpiły u osób ze znaczną immunosupresją spowodowaną wiekiem i obecnością innych chorób przewlekłych.

e) Wścieklizna

Przy opracowywaniu zgłoszonych przypadków pokąsań ludzi przez zwierzęta, wzorem lat ubiegłych, współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii (PLW). W 2025 roku w 37 przypadkach udało się uniknąć rozpoczynania szczepień pko. wściekliźnie ludzi dzięki przeprowadzonej obserwacji zwierząt (psów, kotów) przez Powiatowego Lekarza Weterynarii i wykluczenia wścieklizny. Współpraca z PLW dotyczyła również wzajemnego przesyłania kwartalnych informacji dotyczących zakażeń i chorób zakaźnych objętych wspólnym

działaniem, które zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 15 stycznia 2013 roku w sprawie współdziałania między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta. Do szczepień pko. wściekliźnie zakwalifikowano 17 osób. W każdym przypadku szczepienia zakończone zostały w odpowiednim terminie. Szczepienia prowadzono w Punktach Szczepień zorganizowanych przy Poradniach Chorób Zakaźnych w Radomiu, Kozienicach oraz w Lublinie.

5. Zakażenia i choroby przenoszone drogą płciową – STI

a) Kiła

W minionym 2025 roku sprawozdawczym zarejestrowano 2 przypadki kiły wczesnej. Zapadalność kształtowała się na poziomie 5,72 i była porównywalna do roku poprzedniego, w którym odnotowano taką samą liczbę zachorowań.

b) Odnotowano 1 zachorowanie na Chlamydie (zapadalność 2,86).

c) Nie zarejestrowano zachorowań na rzeżączkę.

d) Nie zarejestrowano żadnego przypadku zakażenia wirusem HIV i zachorowań na AIDS.

6. Ocena stanu sanitarno-higienicznego podmiotów leczniczych

W 2025 roku nadzorem sanitarno-higienicznym objęto 42 podmioty lecznicze, w tym 21 to gabinety indywidualnej i specjalistycznej praktyki lekarskiej. W ramach sprawowanego nadzoru w obiektach tych przeprowadzono 42 kontrole, podczas których ocenie poddawano:

- sposób wykonywania procesów dezynfekcji narzędzi, sprzętu medycznego i powierzchni oraz stosowanie preparatów dezynfekcyjnych zgodnie z przepisami dotyczącymi wyrobów medycznych i produktów biobójczych oraz zaleceniami producentów,
- przeprowadzanie procesów sterylizacji z uwzględnieniem zagadnień resterylizacji i reprocesowania wyrobów medycznych oraz kontroli skuteczności tych procesów,
- procedury sprzątania pomieszczeń, postępowania z bielizną oraz odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania,
- procedury higieniczne ze szczególnym uwzględnieniem procedur mycia i dezynfekcji rąk oraz stosowanie właściwych preparatów antyseptycznych,
- stosowanie i dostępność do środków ochrony indywidualnej odpowiednich do stopnia zagrożenia.

Większość podmiotów leczniczych zlokalizowana jest w samodzielnych budynkach lub zespołach pomieszczeń przeznaczonych tylko do celów prowadzonej działalności. Kształt i powierzchnia pomieszczeń, w których udzielane były świadczenia zdrowotne umożliwiały prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących ich niezbędne funkcjonalne wyposażenie.

W większości placówek, w których udzielane są świadczenia zdrowotne dorosłym, dzieciom zdrowym i dzieciom chorym pomieszczenia są wspólne dla wszystkich grup pacjentów, ale zachowany jest rozdział czasowy przyjęć.

W nadzorowanych obiektach gabinety zabiegowe pełniły często funkcję pokoju pobierania prób do analiz. Zwykle próby pobierano w wyznaczone dni tygodnia.

Gabinety badań ginekologicznych oraz urologicznych działające w nadzorowanych obiektach miały bezpośrednie połączenie z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym wyposażonym w bidet.

a) Ocena procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji: wyrobów medycznych, wyposażenia wyrobów medycznych, systemów i zestawów zabiegowych

Zgodnie z art. 11 ust. 1, ust. 2pkt 3 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r. 1675), kierownicy podmiotów leczniczych oraz inne osoby udzielające świadczeń zdrowotnych podjęli działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, obejmujące w szczególności opracowanie, wdrożenie oraz nadzorowanie procedur sanitarno-higienicznych zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w zarządzanych placówkach. W toku kontroli dokumentacji i wiedzy personelu udzielającego świadczeń zdrowotnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie procedur sanitarno-higienicznych oraz instrukcji stanowiskowych, a w większości placówek są one aktualizowane i dostosowane do wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych uwzględniających również warunki techniczne obiektów.

W 2025 roku tylko nieliczne podmioty lecznicze (dot. głównie gabinetów stomatologicznych) w procesach mycia i dezynfekcji wykorzystywały metody mycia maszynowego. Zaobserwowano dalszy wzrost liczby gabinetów prowadzących kontrolę procesów mycia i dezynfekcji narzędzi medycznych z częstotliwością raz w tygodniu przy użyciu testu pozostałości białkowych. Przeprowadzoną kontrolę dokumentowano zapisami. W podmiotach leczniczych, które nie prowadziły oceny skuteczności procesów dezynfekcji wydawano doraźne zalecenia, odnotowując je w protokołach pokontrolnych. Ze względów epidemiologicznych zalecano również, aby w przypadku zastosowania metody mycia manualnego kontrolować każdy proces przy użyciu wskaźników pozostałości białkowych.

Preparaty dezynfekcyjne stosowano zgodnie z ich przeznaczeniem określonym w zaleceniach producenta i kartach charakterystyki. Środki biobójcze posiadały właściwą dokumentację dopuszczającą je do obrotu i użytku oraz karty charakterystyki. Przechowywano je w oryginalnych opakowaniach w miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób nieupoważnionych. Terminy ważności preparatów były aktualne. Roztwory robocze przygotowywano w wyznaczonych miejscach − zwykle w pomieszczeniach porządkowych.

W nadzorowanych placówkach procesy sterylizacji prowadzone były na bazie sterylizacji gabinetowej. Stosowano zwykle dwa warianty. Były to albo oddzielne pomieszczenia (punkty sterylizacyjne), albo wydzielona do tego celu dodatkowa część gabinetu, w ustawieniu szeregowym stanowiąca ciąg technologiczny.

W większości podmiotów wykonujących sterylizację we własnym zakresie, zwalnianie wyrobów sterylizowanych następowało zawsze po zastosowaniu co najmniej dwóch metod badania skuteczności sterylizacji. Zwykle ocenie poddawano zapis parametrów krytycznych określonych dla danego procesu sterylizacji (automatyczna rejestracja z możliwością

archiwizacji) oraz wskaźniki chemiczne AC STERYKING 5 lub 6 typu. Rzadziej stosowano wskaźniki chemiczne typu 4 (STEAM INDICATOR STRIP, TWINDICATOR, OK - PROPER). Wskaźniki umieszczano w każdym z pakietów poddawanych sterylizacji lub w PCD (Przyrządzie Testowym Procesu Sterylizacji).

Wszystkie urządzenia wykorzystywane w procesach sterylizacji objęte były stałą kontrolą zgodnie z zalecaniami producenta. Kontrola ta obejmowała m.in. okresową ocenę sprawności wykonywaną przez uprawnione firmy dozoru technicznego, nie rzadziej niż raz w roku, co było potwierdzone wydaniem stosownych certyfikatów lub naniesieniem zapisów w paszportach technicznych urządzeń.

Nie wszystkie podmioty wykonujące sterylizację, przeprowadzały testy Bowie-Dicka w każdym dniu przed sterylizacją narzędzi. W związku z powyższym nanoszono stosowne zalecenia w protokołach pokontrolnych.

W większości podmiotów wykonujących sterylizację wdrożono kontrolę biologiczną procesów sterylizacji z częstotliwością raz w tygodniu. Odczyt testu następował w gabinetach po 24 do 48 godzin. Tylko nieliczne podmioty nadal przeprowadzały kontrolę biologiczną raz w miesiącu przy użyciu wskaźników biologicznych typu SPORAL A. Badania testów biologicznych dla potrzeb placówek wykonywały w oparciu o podpisane umowy: Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej (SP ZZOZ) w Zwoleniu, Laboratorium PSSE w Radomiu, Laboratorium PSSE w Puławach oraz Laboratorium Szpitala Specjalistycznego w Radomiu. W podmiotach tych wydawano stosowne zalecenia dotyczące wykonywania kontroli biologicznej zgodnie z obowiązującymi wytycznymi.

Pakiety poddawane sterylizacji znakowano najczęściej dwoma zmiennymi: datą sterylizacji oraz datą ich ważności po sterylizacji. Zwykle do znakowania używane były metkownice z taśmą dwustronnie przylepną, ale odnotowano też przypadki, gdzie nadal czynności te wykonywano przy użyciu wyposażenia niespecjalistycznego np. długopis, stempel. W przypadku nieprawidłowości wydawano zalecenia.

Dokumentacja z procesów sterylizacji prowadzona była w sposób czytelny zgodnie z przyjętymi procedurami i archiwizowana w myśl obowiązujących przepisów.

Nie stwierdzono, aby wykonywano resterylizację lub reprocesowanie wyrobów medycznych. Wyrób jednorazowego użytku wykorzystywano tylko jeden raz lub po upływie terminu ważności poddawano utylizacji zgodnie z przepisami.

b) Postępowanie z odpadami medycznymi

We wszystkich podmiotach leczniczych podlegających nadzorowi PSSE w Zwoleniu gospodarkę odpadami medycznymi prowadzono w oparciu o opracowane i wdrożone procedury, w których określono rodzaj wytwarzanych odpadów i sposób postępowania przy ich usuwaniu. Odpady niebezpieczne gromadzono w firmowych pojemnikach dostarczonych przez firmy odbierające i utylizujące odpady poddając je segregacji w miejscu ich wytwarzania. Oznakowania pojemników były zgodne z obowiązującymi przepisami (§ 6 pkt. 1

Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. *w sprawie sposobu postępowania odpadami medycznymi* (Dz.U. z 2017 r. poz. 1975). Pojemniki wymieniano codziennie lub nie rzadziej niż co 72 godziny, a następnie transportowano do wyznaczonych miejsc przechowywania (urządzenia chłodnicze – lodówki, kontenery zewnętrzne wyposażone w urządzenia do klimatyzacji) do chwili odbioru przez firmy utylizujące. Z placówek funkcjonujących na terenie powiatu zwoleńskiego odpady medyczne odbierały dwie firmy: „UTYLIMED" z Lublina oraz „EMKA" z Żyrardowa. We wszystkich placówkach przedkładano w czasie kontroli dokumentację potwierdzającą odbiór odpadów niebezpiecznych. Pomieszczenia i/lub miejsca przeznaczone do wstępnego magazynowania odpadów do chwili odbioru przez firmy specjalistyczne spełniały wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1975).

7. Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych

Na terenie powiatu zwoleńskiego szczepienia ochronne realizowane były w 8 podmiotach leczniczych, w których działa 10 gabinetów szczepień.

W 2025 roku, na zlecenie Głównego Inspektora Sanitarnego, prowadzone były kontrole wszystkich kart uodpornienia dzieci i młodzieży z roczników 2024-2007, objętych opieką POZ na terenie powiatu zwoleńskiego. Kontrole przebiegały w dwóch etapach. Podczas pierwszego zidentyfikowano liczbę dzieci i młodzieży niezaszczepionych oraz powody nieszczepienia np. medyczne, uchylanie się od obowiązku szczepień, emigracja itp.

Podczas drugiego etapu weryfikowano liczbę dzieci niezaszczepionych z powodu niedopełnienia obowiązków szczepień przez opiekunów prawnych z danymi zaraportowanymi przez podmioty POZ w Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS) oraz kontrolowano sposób dokumentowania powiadamiania rodziców o obowiązku zgłaszania się na szczepienia. Dane z kontroli pozostają na etapie szczegółowego opracowania przez Główny Inspektorat Sanitarny (GIS).

Ponadto w podmiotach realizujących szczepienia przeprowadzono kontrole planowane zgodnie z harmonogramem kontroli. Ocenie poddawano m.in.:

- działania mające na celu poprawę stanu zaszczepienia wszystkich osób zobowiązanych do poddawania się szczepieniom ochronnym zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. *„w sprawie obowiązujących szczepień ochronnych"* (Dz. U. 2023 r. poz. 2077 z późn. zm.),
- sposób transportowania preparatów szczepionkowych ich przechowywanie i dokumentowanie tych czynności,
- dokumentowanie szczepień zalecanych w elektronicznej karcie szczepień,
- sposób informowania pacjentów o zbliżającym się terminie szczepień, w tym sposób powiadamiania rodziców o zaległym szczepieniu,
- częstotliwość wysyłania powiadomień, w tym sposób ich dokumentowania,
- przyczyny nierealizowania szczepień ochronnych przeciwko polio w terminie,
- prowadzone działania informacyjno-edukacyjne dotyczące szczepień ochronnych kierowane do rodziców/opiekunów prawnych.

W podmiotach informacja o zbliżającym się terminie szczepień kalendarzowych przekazywana była podczas pierwszej wizyty patronażowej, a następnie w trakcie kolejnych wizyt szczepiennych u małych dzieci z wpisem do książeczki szczepień. W przypadku zaległych szczepień rodzice/opiekunowie prawni powiadamiani byli w trakcie wielokrotnie przeprowadzanych rozmów telefonicznych (adnotacja w karcie szczepień) lub poprzez wiadomość sms. Jeśli nadal nie dopełniony został obowiązek zaszczepienia dziecka, niektóre podmioty wysyłały wezwania do szczepienia za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Z przedłożonej dokumentacji medycznej wynika, że informacja o zaległych szczepieniach przekazywana była również przez lekarzy pediatrów podczas wizyt z dziećmi w podmiotach leczniczych z innego powodu np. patronaże lub zachorowania. Opóźnienia w realizacji szczepień wywołane innymi przyczynami np. infekcjami, uzupełniane były w najbliższym dogodnym momencie po ustąpieniu przeciwwskazań.

8. Postępowanie z osobami uchylającymi się od szczepień przez PPIS w Zwoleniu

Liczba niezaszczepionych dzieci zamieszkujących na terenie powiatu zwoleńskiego zgłoszona przez podmioty POZ, w związku z niedopełnieniem tego obowiązku przez opiekunów prawnych/rodziców na koniec 2025 roku wynosiła 255.

W 2025 r. do osób uchylających się od szczepień wystosowano 61 wezwań polecających zgłosić się do lekarza POZ celem uzupełnienia zaległych szczepień. W niektórych przypadkach dzięki wezwaniom ponaglającym, rodzice zgłosili się z dziećmi, które zostały zaszczepione.

9. Wnioski

a) W związku z aktualną sytuacją geopolityczną na świecie istnieje ryzyko zwiększonego napływu ludności z terenów objętych działaniami wojennymi, co może skutkować zawlekaniem do Polski chorób zakaźnych, które od dawna nie występowały na terenie naszego kraju lub występowały bardzo rzadko. Dlatego należy na bieżąco monitorować sytuację epidemiologiczną, aby w porę podejmować właściwe działania ograniczające do minimum rozprzestrzenianie się tych chorób.

b) Obserwowany od kilku lat wzrost liczby osób niedopełniających obowiązku szczepień ochronnych swoich dzieci, wymusza intensyfikację działań edukacyjnych podejmowanych przez wszystkie podmioty, zajmujące się zdrowiem publicznym, w celu kształtowania postaw zwiększających zaufanie do szczepień ochronnych. W przeciwnym wypadku może dojść do pojawienia się epidemii wyrównawczych chorób zakaźnych, których występowanie udało ograniczyć się dzięki szczepieniom ochronnym.

III. Sekcja Higieny Żywności i Żywienia

1. Ocena stanu sanitarnego z zakresu higieny żywności i żywienia w 2025 r.

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zwoleniu sprawuje nadzór nad warunkami produkcji, przechowywania, sprzedaży i transportu środków spożywczych, ocenia sposób żywienia w zakładach żywienia zbiorowego (w tym w stołówkach szkolnych, przedszkolnych), zajmuje się jakością materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W powiecie zwoleńskim w 2025 roku nadzorowano 3045 obiektów żywnościowo – żywieniowych. W tej grupie obiektów znajdują się również producenci produkcji pierwotnej (zwłaszcza w zakresie uprawy zbóż na cele paszowe i konsumenckie), rolniczy handel detaliczny oraz producenci żywności w warunkach domowych.

Kierując się analizą ryzyka skontrolowano 171 zakładów, w których przeprowadzono 271 kontroli sanitarnych, w tym:

- 174 kontroli kompleksowych,
- 25 kontroli interwencyjnych (w tym 4 kontrole interwencyjne konsumenckie),
- 67 kontroli tematycznych,
- 5 rekontroli.

Celem przeprowadzanych kontroli była ocena, czy stan sanitarny objętych nadzorem zakładów jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Wyniki kontroli wykazały, że nie wszystkie obiekty spełniały wymogi unijne i krajowe. Stan sanitarno-higieniczny obiektów jest bardzo zróżnicowany, od obiektów nowoczesnych, po obiekty stare oraz od małych (sklepy wiejskie) po duże (super-markety − 12).

Do supermarketów należą sklepy: Biedronki (2), NETTO (1), Lewiatan (2), DINO (5), Delikatesy Centrum (1), Stokrotka (1).

W skontrolowanych zakładach najczęstszymi przyczynami wszczęcia postępowania administracyjnego było stwierdzenie nieprawidłowości typu:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu, brudne wyposażenie kuchni – podłoga, szafki, blaty, kosze na śmieci, powierzchnie stykające się z żywnością utrzymane w nieodpowiednim stanie sanitarnym,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych osób zatrudnionych, brudna odzież ochronna pracowników kuchni oraz brak porządku w szafce odzieżowej personelu,
- nieprzestrzeganie zapisów księgi HACCP w zakresie kontroli warunków magazynowania oraz nie podjęcie stosownych działań naprawczych i korygujących, brak systematycznych zapisów w dokumentacji GHP/GMP,
- niewłaściwy stan techniczny kontrolowanych obiektów (m.in. posadzek, ścian, sufitów, płytek ściennych, brak prawidłowego oświetlenia w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych itp.),
- niewłaściwe zabezpieczenie zakładu przed szkodnikami,
- brak wystarczającej ilości wag do rozważania środków spożywczych sprzedawanych luzem,
- brak zlewozmywaka podłączonego do przyłącza wodnego i kanalizacyjnego,
- niezabezpieczone przewody elektryczne w pomieszczeniach sklepu,
- nieszczelne drzwi zewnętrzne prowadzące do pomieszczenia magazynowego,
- ubytki terakoty w podłodze magazynu artykułów spożywczych,
- brak ciepłej wody dla potrzeb sklepu,

- brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych znajdujących się w pomieszczeniu kuchni (warzywa: kapusta, sałata, pomidory przechowywane razem z nabiałem),
- w pomieszczeniach kuchennych liczna obecność żywych much,
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia.

W celu doprowadzenia obiektów do wymaganego stanu wydano 4 decyzje administracyjne, za naruszenie stanu sanitarno-higienicznego w zakładach żywieniowych. Za niezachowanie warunków higienicznych w zakładach na właścicieli lub osoby odpowiedzialne nałożono 6 mandatów karnych na sumę 2 300 zł. Za prowadzenie działalności niezgodnej z wydanymi przez PPIS w Zwoleniu decyzjami zatwierdzającymi skierowano do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie 2 wnioski o nałożenie na przedsiębiorców kary pieniężnej na kwotę 5 000 zł.

W roku sprawozdawczym 2025 przeprowadzano 2 wspólne kontrole z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa u przedsiębiorców zajmujących się produkcją pierwotną. Dominujący rodzaj upraw owoców miękkich to: truskawka, malina, porzeczka czarna, porzeczka czerwona, borówka amerykańska, wiśnia. Najczęściej uprawiane warzywa to: ziemniaki, kapusta, ogórki, pomidory, marchew.

W ramach urzędowej kontroli żywności producentów produkcji pierwotnej sprawdzano:

a) stan sanitarno-higieniczny opakowań służących do zbioru i transportu owoców,
b) zastosowanie środków ochrony indywidualnej tj. rękawic jednorazowego użytku
c) do zbioru i szypułkowania owoców,
d) dostęp do toalet oraz wody i środków myjących do mycia rąk,
e) systemy nawadniające uprawy.

W celu określenia jakości wyprodukowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych pobrano do badań laboratoryjnych 174 próbki środków spożywczych:

- do badań mikrobiologicznych pobierano: zioła i przyprawy, wędliny, produkty mleczarskie, mięso drobiowe, mięso wołowe, ryby wędzone, zboża i przetwory zbożowe, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, owoce suszone, wyroby garmażeryjne gotowe do spożycia, owoce i warzywa mrożone (porzeczka czarna mrożona), lody tradycyjne na bazie mleka i lody z automatu, jaja świeże;
- do badań na obecność pestycydów pobierano: kaszę jaglaną, seler korzeniowy, ziarno żyta, ziarno owsa, kapusty głowiaste;
- do badań na zawartość mykotoksyn: ziarno żyta, ziarno orkiszu, ziarno pszenicy, chrupki kukurydziane serowe, wafle kukurydziane, orzeszki ziemne
- do badania na antybiotykooporność: szynkę wieprzową bez kości, wołowinę bez kości ekstra;
- do badania na obecność MCPD i pochodne: margaryny;
- do badania na zawartość akryloamidu: kawę zbożową Kujawiankę;
- do badania na zawartość WWA: kakao o obniżonej zawartości tłuszczu;
- suplementy diety do badania na zawartość witaminy i innych składników mineralnych: Bodymax Plus, Centrum;

- do badań na obecność metali: ryż biały, herbatkę z kopru włoskiego, nektar owocowy jabłkowy, wody źródlane, wody mineralne, suplementy diety, brzoskwinie połówki w syropie, ananasy plastry w syropie, banany świeże, kiwi świeże;
- do badań na obecność substancji dodatkowych: ogórki kiszone, kapustę kiszoną, majonezy;
- do badania na obecność glutenu: mąkę kokosową;
- do badania na zawartość kwasu erukowego: musztardy;
- do badania na migrację specyficzną kadmu i ołowiu: talerze ceramiczne.

Spośród przebadanych mikrobiologicznie w 5 próbkach mięsa drobiowego „Podudzie kurczaka świeże" wykryto obecność Salmonella enteridtidis. Natomiast w 2 próbkach kapusty głowiastej stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów pestycydu pn. fluazyfop-P. Powyższe próbki uległy zakwestionowaniu.

Ważnym elementem była współpraca producentów z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często jest czynnikiem pomagającym i mobilizującym do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości produkowanych i wprowadzanych do obrotu produktów żywnościowych.

Dzięki wydanym między innymi decyzjom administracyjnym, a także większym wzrostem świadomości przedsiębiorców w roku sprawozdawczym nastąpiła poprawa stanu sanitarno – technicznego nadzorowanych obiektów. Właściciele niektórych podmiotów gospodarczych sami dostosowywali swoje zakłady do obowiązujących przepisów poprzez przeprowadzanie modernizacji i remontów oraz aktualizacji zasad GHP, GMP i systemu HACCP.

Przedstawiciele PPIS w Zwoleniu uczestniczyli w imprezach plenerowych organizowanych na terenie powiatu zwoleńskiego, a były to:

- Letnia Biesiada w Przyłęku
- Dożynki Powiatowe w Zwoleniu.

W trakcie tych imprez promowano zasady zdrowego żywienia, a zainteresowanych informowano o wymogach sanitarno-technicznych dla zakładów żywieniowych oraz obowiązku wpisu gospodarstw rolnych do rejestru zakładów prowadzonego przez organy PIS w zakresie produkcji pierwotnej.

W związku z dużym zainteresowaniem jednostek systemu oświaty środkami spożywczymi przeznaczonymi do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, zorganizowano szkolenie dla intendentów szkolnych i osób odpowiedzialnych za sporządzanie jadłospisów. Zakres szkolenia obejmował następującą tematykę:

- podstawy prawne z zakresu żywienia w placówkach oświatowych,
- zasady sporządzania jadłospisów,
- zasady GHP, GMP i systemu HACCP przy sporządzaniu jadłospisów,
- „Nie zajadaj stresu" – prelekcja na temat wpływu stresu na kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych.

Pracownicy sekcji higieny żywności i żywienia na prośbę Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe w Zwoleniu przeprowadzili szkolenie dla członków Kół Gospodyń

Wiejskich na temat: ,,Produkcja i dystrybucja żywności przez Koła Gospodyń Wiejskich – podstawowe wymagania sanitarno-higieniczne''.

2. Wnioski

a) Największe trudności Sekcja Higieny Żywności i Żywienia napotykała w związku z brakiem zrozumienia przez właścicieli zakładów, konieczności opracowania, wdrożenia i przestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej oraz dobrej praktyki produkcyjnej (GHP i GMP) w obiektach. Wprowadzenie tych zasad bezspornie zapewnia bezpieczeństwo zdrowotne produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności.

b) Właściciele produkcji pierwotnej nie aktualizują na bieżąco danych o uprawach (powierzchni i asortymencie upraw), bądź likwidacji plantacji w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zwoleniu.

IV. Sekcja Higieny Komunalnej

1. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Komunalnej w 2025 r.

Sekcja Higieny Komunalnej w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w nadzorowanych obiektach przeprowadziła łącznie **113 kontroli sanitarnych.**

Nadzorem objęte zostały następujące obiekty:

a) Wodociągi

W 2025 r. przeprowadzono 11 kontroli urządzeń wodnych. Ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę w powiecie zwoleńskim korzystało około 33 tys. mieszkańców. Wodę dostarczało 11 wodociągów publicznych. W trakcie kontroli ocenie poddawano stan sanitarno-higieniczny zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne produkowanej wody oraz czystość obiektów, urządzeń i nadzór nad procesami technologicznymi. Jak potwierdziły wyniki kontroli bieżący stan sanitarno-higieniczny w Stacjach Uzdatniania Wody nie budził zastrzeżeń. Obiekty te były zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych oraz zwierząt. Każdy z nich posiadał aktualne pozwolenie wodno-prawne. W większości przypadków ujęcia wody zabezpieczone były metalowymi pokrywami zamykanymi na kłódki. Zbiorniki na wodę poddawane były okresowej dezynfekcji. Regularnie prowadzona dezynfekcja, płukanie oraz przeglądy technologiczne, zapobiegały rozwojowi mikroorganizmów i osadów mogących pogorszyć jakość wody.

b) Nadzór nad jakością wody

Kontrola jakości wody to kluczowy element – obejmuje badania fizykochemiczne i mikrobiologiczne prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami. Woda opuszczająca stację musi spełniać normy dotyczące m.in. mętności, barwy, zapachu, zawartości bakterii czy substancji chemicznych.

Źródłem zaopatrzenia ludności w wodę na terenie powiatu zwoleńskiego były zasoby wód podziemnych. Po analizie przekazanych wyników badań jakości wody oraz elementów ryzyka zdrowotnego dla konsumentów, związanego z jej spożyciem, PPIS w Zwoleniu, mógł stwierdzić, że woda dostarczana przez przedsiębiorstwo wodociągowe oraz zarządców gmin

była bezpieczna do spożycia przez mieszkańców powiatu. Jakość wody utrzymywana była na dobrym poziomie, nie stwierdziliśmy istotnych zagrożeń dla zdrowia.

Produkcja wody do spożycia przez ludzi w powiecie zwoleńskim wynosiła średnio 4 696,53 m^3/dobę. W ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego poddano kontroli laboratoryjnej 113 próbek wody do spożycia, a także na obecność *Legionelli*:

- 3 próbki w Zajeździe Fraszka w Sycynie Kolonii,
- 3 próbki w Zajeździe Brzozowy Raj w Podzagajniku,
- 10 próbek w SPZZOZ w Zwoleniu,
- 3 próbki w Domu Opieki w Gródku,
- 3 próbki w Hotelu Vanilla House w Zwoleniu.

W 2025 r. w wodociągu:

- Ostrownica − obowiązywała warunkowa przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczenie manganu,
- Policzna − wystąpiło przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C,
- Załazy − stwierdzono nieakceptowalny zapach,
- Zwoleń, ul. Batalionów Chłopskich − stwierdzono przekroczenie mętności, jonu amonowego, żelaza i manganu,
- Zwoleń, ul. Bogusza − stwierdzono przekroczenie mętności oraz nieakceptowalny zapach.

Występujące przekroczenia parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych zostały wyeliminowane dzięki podjętym przez właścicieli wodociągów działaniom naprawczym polegającym m.in. na płukaniu sieci lub przełączeniu wodociągów zaopatrujących ludność.

c) Kąpielisko

W 2025 r. nadzorem sanitarnym objęto kąpielisko przy Kompleksie Sportowo-Wypoczynkowym „Nad Zalewem" w Zwoleniu, w którym zostały przeprowadzone 3 kontrole sanitarne (zgodnie z harmonogramem kontroli oraz w związku z występowaniem sinic). Obiekt funkcjonował od 1 lipca do 18 sierpnia. Teren wokół obiektu utrzymany był w należytym stanie sanitarno-higienicznym. Zaopatrzony w sprawne toalety, kosze na śmieci, środki do dezynfekcji rąk oraz informacje dla kąpiących o zasadach panujących na kąpielisku. Piasek na plaży wymieniono na nowy. Znajdujące się na terenie rekreacyjnym wokół kąpieliska: park wodny, park linowy, plac zabaw oraz domki wypoczynkowe utrzymane były również w należytym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym.

W związku z informacją uzyskaną od Urzędu Miasta i Gminy w Zwoleniu, dotyczącą wizualnego pogorszenia się wody w kąpielisku - podejrzenia zakwitu sinic w dniu 19.08.2025 r. została przeprowadzona kontrola obejmującą stan sanitarny wód Kompleksu Sportowo-Wypoczynkowego „Nad Zalewem" w Zwoleniu. W trakcie kontroli stwierdzono obecność zielonych smug na powierzchni wody oraz przebarwień wody koloru zielonego świadczące o zakwicie sinic. Na tablicy informacyjnej na terenie kąpieliska zamieszczono Komunikat Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zwoleniu nr 4.2025 z dnia 19.08.2025 r. o niespełnieniu wymagań jakim powinna odpowiadać woda w kąpielisku

z powodu zanieczyszczenia wody – zakwitu sinic. Podczas ponownych ocen wizualnych nadal obserwowano obecność zielonych smug na powierzchni wody oraz przebarwień wody koloru zielonego świadczące o utrzymującym się zakwicie sinic. Zakaz kąpieli obowiązywał do końca trwania sezonu kąpielowego.

d) Nadzór nad jakością wody w kąpielisku

W 2025 r. zostały pobrane do badania 4 próbki wody z kąpieliska (1 w ramach nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej, 3 w ramach kontroli wewnętrznej organizatora kąpieliska). Ocena mikrobiologiczna ww. próbek była bardzo dobra. Na podstawie 16 prób obejmujących 4 sezony kąpielowe (lata 2022 - 2025) została dokonana klasyfikacja jakości wody w kąpielisku – jakość doskonała.

e) Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej – hotelarskie

- **Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie**

W ewidencji PSSE w Zwoleniu w 2025 roku znajdowało się 6 takich obiektów tj.:

- Hotel „Vanilla House”,
- 5 Zajazdów Agroturystycznych (w tym jeden obiekt z zawieszoną działalnością).

W 2025 r. kontroli sanitarnej poddano 2 obiekty. W hotelu „Vanilla House” przeprowadzono 2 kontrole (jedna wynikała z harmonogramu kontroli, natomiast drugą przeprowadzono na wniosek właściciela, w związku z kategoryzacją obiektu). Wszystkie obiekty posiadały magazyny na pościel brudną i czystą, którą przechowywano w wydzielonych szafach lub miejscach. Pranie brudnej bielizny zlecano podmiotom zewnętrznym. Środki czystości i preparaty dezynfekcyjne przechowywano w wydzielonych miejscach lub pomieszczeniach gospodarczych. Obiekty posiadały uregulowaną gospodarkę wodno-ściekową. Właściciele obiektów posiadali zawarli umowy na wywóz nieczystości stałych i płynnych z firmami świadczącymi tego typu usługi. Teren wokół skontrolowanych obiektów utrzymany był w czystości. W porównaniu do roku 2024 stan sanitarno-techniczny w wyżej wymienionych obiektach nie uległ zmianie.

- **Stan Sanitarny Noclegowni, Schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, ogrzewalni**

W 2025 roku nadzorem sanitarnym objęte zostały 2 schroniska dla osób bezdomnych tj.:

- Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu „MAR-KOT”, Schronisko Lucimia 38 A, 26-704 Przyłęk.
- Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu „MAR-KOT”, Schronisko Pająków 12 A, 26-704 Przyłęk.

Skontrolowano 2 obiekty, w których przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych. Stan sanitarno-higieniczny schronisk nie budził zastrzeżeń. Pomieszczenia w obiektach zostały odnowione przez malowanie. Placówki zapewniały zapas odzieży. Po przyjęciu podopiecznego brudną odzież wkładano do worków, z przeznaczeniem na odpady komunalne. Prowadzono zabiegi fryzjerskie oraz odwszawiania. Na stanie obiektów znajdowała się wystarczająca ilość środków myjących, czyszczących, dezynfekcyjnych i dezynsekcyjnych. O stan sanitarny obiektów dbali mieszkańcy schronisk pod nadzorem kierownictwa - we własnym zakresie sprzątając pokoje, łazienki, toalety, korytarze i piorąc bieliznę. Teren wokół obiektów był ogrodzony i uporządkowany. Przeprowadzono kontrolę wszystkich łóżek na obecność pluskiew. Podczas

jednej z kontroli w schronisku w Lucimi stwierdzono obecność pluskiew w jednym z łóżek. Polecono wymienić materac na nowy oraz przeprowadzić skuteczną dezynsekcję pomieszczenia. Podmiot poinformował pisemnie PPIS w Zwoleniu o wykonaniu zaleceń. Pomimo podjętych działań, w dniu 30 czerwca 2025 r. wpłynęła interwencja zgłoszona przez byłego mieszkańca placówki dotycząca, obecności pluskiew w pokojach. Przeprowadzona niezwłocznie kontrola w obiekcie nie potwierdziła zgłaszanych zarzutów.

f) Stan sanitarny środków transportu

- **Samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich**

W ewidencji Sekcji Higieny Komunalnej znajduje się 6 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. W 2025 r. poddano kontroli 3 pojazdy, utrzymane w dobrym stanie sanitarno-technicznym i higienicznym. Samochody posiadały trwałe oznakowania informujące o przeznaczeniu pojazdu oraz kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok. Po każdorazowym przewiezieniu zwłok lub szczątków ludzkich przeprowadzano dezynfekcję środka transportu. Do dezynfekcji używano preparatów o działaniu bakteriobójczym, wirusobójczym i grzybobójczym. W skontrolowanych pojazdach znajdował się wystarczający zapas worków, rękawiczek oraz środków dezynfekcyjnych. Samochody z zewnątrz myte były w myjniach samochodowych.

g) Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej – Domy Pomocy Społecznej, cmentarze.

- **Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w tym prowadzone na podstawie przepisów o działalności gospodarczej (umieszczone w rejestrze wojewody mazowieckiego)**

W 2025 r. nadzorem sanitarnym objęto jeden obiekt, w którym przeprowadzono kontrolę sanitarną:

- Dom Opieki „Słoneczny Dom” w Gródku.

Placówka posiadała uregulowaną gospodarkę wodno-ściekową. Pościel prana przez firmę posiadającą wymagane zezwolenie. Zapas pościeli pokrywał potrzeby placówki. W obiekcie znajdowała się wystarczająca ilość środków myjących, czyszczących i dezynfekcyjnych. Pomieszczenia mieszkalne, sanitarne oraz części wspólne utrzymane były w należytej czystości i porządku. Powierzchnie regularnie sprzątano i dezynfekowano. Nie stwierdzono uchybień w zakresie stanu sanitarnego, a warunki panujące w domu opieki zapewniały bezpieczeństwo zdrowotne jego mieszkańców.

- **Domy Pomocy Społecznej**

W 2025 roku nadzorem sanitarnym objęty był jeden obiekt:

- Dom Pomocy Słonecznej w Gródku.

Obiekt posiada: „Procedury postępowania z odpadami medycznymi, postępowanie z brudną bielizną oraz ogólne”. Placówka była zaopatrzona w zimną i ciepłą wodę, posiadała uregulowaną gospodarkę wodno-ściekową. Pranie bielizny odbywało się we własnej pralni znajdującej się na terenie obiektu. Teren wokół skontrolowanego obiektu w należytym stanie porządkowym.

W obiektach przestrzegany był zakaz palenia papierosów i e-papierosów. Pensjonariusze mieli zapewnioną opiekę medyczną.

W porównaniu do 2024 r. stan sanitarny ww. obiektów nie uległ pogorszeniu.

- **Cmentarze**
  - **12 cmentarzy parafialnych**

W 2025 r. przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych ww. obiektów. Cmentarze były ogrodzone. Odpady komunalne gromadzone w kontenerach i pojemnikach. Umowy na wywóz ww. odpadów zawarto z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia. Kontenery utrzymywano w dobrym stanie sanitarno-porządkowym jak i sanitarno-technicznym. W dniu kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości związanych z gospodarką odpadami.

h) Inne obiekty użyteczności publicznej

W tej grupie obiektów w nadzorze pozostawały: apteki, stacje paliw, boiska sportowe, dom kultury, kino, muzeum, szalet publiczny, warsztat terapii zajęciowej, biblioteki publiczne, dom ludowy, świetlice wiejskie, Centrum Regionalne przy Nekropolii Jana Kochanowskiego, pralnie wodno-chemiczne, place zabaw z piaskownicami.

W ewidencji w 2025 roku znajdowało się:

- **11 aptek,** w których przeprowadzono 3 kontrole sanitarne.

Odpady komunalne gromadzone były w sposób prawidłowy. Przeterminowane leki odbierały specjalistyczne firmy. Obiekty posiadały zapas środków dezynfekcyjnych i higienicznych. Stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń i w porównaniu do roku 2024 nie uległ zmianie.

- **10 stacji paliw**, w których przeprowadzono 2 kontrole sanitarne.

Stan higieniczno-sanitarny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

- **4 boiska sportowe i obiekty sportowe**, w których przeprowadzono 2 kontrole sanitarne.

Wszystkie wymienione kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

- **2 pralnie wodno- chemiczne,** przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną.

Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń i w stosunku do roku 2024 r. nie uległ zmianie.

- **szalet publiczny**, przeprowadzono 1 kontrolę.

Obiekt podłączony do sieci wodociągowej i kanalizacji miejskiej. Urządzenia sanitarne znajdujące się na terenie obiektu były dezynfekowane i wyposażone w zapas środków higienicznych. Stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

- **10 placów zabaw**, z piaskownicami zlokalizowane na osiedlach mieszkaniowych.

Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych. Piasek w ww. obiektach podlega corocznej wymianie. Wszystkie place zabaw zostały wyposażone w regulaminy korzystania z placu zabaw. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Obiekty utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym.

- **Dom kultury, kino, biblioteki, dom ludowy, muzea, Centrum Regionalne, świetlice wiejskie**

W ww. obiektach przeprowadzono 4 kontrole. Ich stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

- **Miejsce postoju autobusów**

Przeprowadzono kontrolę, sprawdzono sanitariaty oraz środki higieny. Kontrola wykazała odpowiedni stan sanitarny obiektu.

- **Lodowisko**

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w związku z akcją „Bezpieczne Ferie”. Teren lodowiska ogrodzony, uporządkowany. Zaopatrzony w pojemniki oraz worki do usuwania nieczystości stałych. Dzieci mogły bezpiecznie korzystać z ww. obiektu, ponieważ bieżący stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń.

- **Zakłady Opieki Zdrowotnej**

W 2025 r. w szpitalu w Zwoleniu przeprowadzono 1 kontrolę. W szpitalu obowiązuje procedura dotyczącą dezynfekcji, mycia narzędzi oraz sprzętu medycznego. Postępowanie z bielizną szpitalną prowadzone w sposób prawidłowy. Ciała osób zmarłych w szpitalu przechowywane i odbierane zgodnie z procedurami. Personel medyczny i pomocniczy przestrzegał zasad higieny, w tym stosował środki ochrony indywidualnej oraz procedury zapobiegania zakażeniom. W szpitalu prowadzono nadzór nad gospodarką odpadami komunalnymi i medycznymi, które segregowano w miejscu ich wytwarzania. Były one przechowywane w odpowiednich, oznakowanych pojemnikach i odbierane przez wyspecjalizowane firmy: Zakład Usług Komunalnych w Zwoleniu i „EMKA” z Żyrardowa. Nie stwierdzono zaniedbań higienicznych oraz nieprawidłowości mogących stanowić zagrożenie dla pacjentów. W dniu 10 marca 2025 r. wpłynęła anonimowa telefoniczna interwencja jednego z byłych pacjentów szpitala dotycząca wizualnej jakości wody. W wyniku przeprowadzonej niezwłocznie kontroli placówki, podczas której poddano ocenie organoleptycznej wodę w podmiocie w dwóch punktach (gabinet zabiegowy i toaleta dla pacjentów), nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie odnotowano również skarg konsumentów związanych z jakością wody.

i) Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej – zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu i inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług kosmetycznych, fryzjerskich, odnowy

W 2025 roku nadzorem sanitarnym objęto 58 zakładów, w tym 26 zakładów fryzjerskich, 21 gabinetów kosmetycznych, 9 zakładów, w których świadczone jest więcej usług np. zakłady fryzjersko-kosmetyczne, 1 obiekt odnowy biologicznej, 1 tatuażu. Skontrolowano 53 obiekty, w których przeprowadzono 53 kontrole sanitarne.

W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono poprawę warunków sanitarnych. Nadzorowane zakłady posiadały wydzielone pomieszczenia sanitarno-higieniczne dla klientów. Obiekty wielostanowiskowe posiadały zaplecze socjalne dla zatrudnionego personelu (pomieszczenia sanitarno-higieniczne oraz socjalne, w których zapewniono szafy na odzież ochronną i osobistą). Podczas przeprowadzanych kontroli ocenie poddawano procedury dotyczące dezynfekcji, sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku oraz posiadanie umów na wywóz odpadów komunalnych. Wszystkie skontrolowane zakłady kosmetyczne prowadziły sterylizacje narzędzi we własnym zakresie. Narzędzia i sprzęt dezynfekowano lub poddawano sterylizacji, a wybór metody dekontaminacji uzależniony był od stopnia ryzyka przeniesienia zakażenia. Personel przestrzegał zasad higieny osobistej, w tym stosowania odzieży ochronnej oraz środków do dezynfekcji rąk. W każdym ze skontrolowanych obiektów

przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne. Nie stwierdzono uchybień mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia klientów.

2. Wnioski

a) W 2025 r. w nadzorowanych wodociągach nie odnotowano zagrożenia dla zdrowia ludzkiego ze strony wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Próbki wody pobierane były zgodnie z obowiązującym harmonogramem opracowanym w porozumieniu z PPIS w Zwoleniu w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządców wodociągów oraz bieżącego monitoringu jakości wody prowadzonego przez PPIS w Zwoleniu.
b) Na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych w obiektach na terenie powiatu zwoleńskiego w 2025 r. stwierdzono, iż stan sanitarny utrzymany był na właściwym poziomie. Obiekty spełniały obowiązujące wymagania higieniczno-sanitarne, a stosowane procedury były zgodne z aktualnymi przepisami. Personel znał zasady dobrej praktyki higienicznej oraz przestrzegał opracowanych i wdrożonych procedur wewnętrznych. Nie odnotowano istotnych uchybień mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego. Stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia był odpowiedni, a procesy utrzymania czystości i dezynfekcji realizowane były na bieżąco.
c) Podczas kontroli sanitarnych pracownicy PSSE w Zwoleniu prowadzili działania edukacyjno-informacyjne dotyczące zasad przestrzegania higieny.

V. Sekcja Higieny Pracy

1. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Pracy w 2025 r.

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy zarejestrowano 172 zakłady pracy. W 2025 roku nadzorem sanitarnym objęto 77 zakładów, w których zatrudnionych jest 3279 pracowników. Przeprowadzono 85 kontroli z nadzoru nad warunkami pracy, 2 kontrole z nadzoru nad chemikaliami (w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych) oraz 2 kontrole dotyczące środków zastępczych. Struktura zakładów uwzględniająca wielkość zatrudnienia od lat utrzymuje się na tym samym poziomie i przedstawia się następująco:

- liczba zakładów zatrudniających do 9 pracowników – 82,
- liczba zakładów zatrudniających od 10 do 49 pracowników – 75,
- liczba zakładów zatrudniających od 50 do 249 pracowników – 15.

Po przeprowadzonych kontrolach z wynikiem ujemnym, wydano 6 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Najczęściej powtarzające się uchybienia dotyczyły: braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, aktualizacji oceny ryzyka zawodowego, uzupełnienia rejestrów czynników szkodliwych oraz karty badań i pomiarów, złego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla pracowników.

Na podstawie przeprowadzonych przez pracodawców badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy stwierdzono przekroczenia NDN/NDS w 7 zakładach.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładach w warunkach przekroczenia:

- hałasu wynosiła 127 osób,
- pyłu − 2 osoby.

Należą do nich zakłady z branży stolarskiej, produkcji kostki brukowej oraz odlewnictwa żeliwa.

W zakładach nadal istnieje problem obniżenia natężenia hałasu, co podyktowane jest rodzajem technologii oraz parkiem maszynowym. W celu zmniejszenia narażenia zawodowego na hałas oraz pył pracodawcy podjęli następujące działania:

- oceniono ryzyko zawodowe związane z narażeniem pracowników na hałas oraz pył,
- sporządzono programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas,
- udostępniono pracownikom środki ochrony indywidualnej słuchu oraz układu oddechowego chroniące przed wdychaniem pyłów.

Pracodawcy w zakładach z przekroczeniami natężenia hałasu zastosowali metody techniczne tj. stosowanie obudów dźwiękoszczelnych na maszynach, tłumików akustycznych, ekranów dźwiękochłonnych, kabin dźwiękoszczelnych ograniczających emisję źródła hałasu. Dla ochrony przed pyłem wdrożono środki, których zadaniem jest ograniczenie lub likwidacja emisji pyłu na stanowiskach pracy tj. zmiana procesu technologicznego pod kątem zmniejszenia emisji pyłu na stanowiskach pracy, automatyzacja procesu produkcyjnego, korzystanie z urządzeń odpylających, pozbawienie lotności pyłu przy pomocy wody i innych środków, stosowanie urządzeń wentylacyjnych.

Przeprowadzono 4 postępowania w sprawie chorób zawodowych u pracowników i byłych pracowników zakładów pracy z terenu powiatu zwoleńskiego. Postępowania dotyczyły: chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw: boreliozy, pylicy krzemowej płuc oraz przewlekłych chorób narządu głosu spowodowanych nadmiernym wysiłkiem głosowym. Wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Sekcja Higieny Pracy prowadziła nadzór nad czynnikami rakotwórczymi. Skontrolowano 27 zakładów pracy, w których narażonych jest 217 pracowników, w tym 73 kobiety i 144 mężczyzn. W 3 z nich stwierdzono uchybienia dotyczące braku rejestru prac i pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych oraz braku przekazania informacji właściwemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu o stosowaniu ww. substancji chemicznych.

Prowadzono nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi. Skontrolowano 2 dystrybutory substancji chemicznych i mieszanin oraz 3 zakłady stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W roku 2025 Sekcja Higieny Pracy sprawowała również nadzór nad czynnikami biologicznymi. Skontrolowano 29 zakładów pracy, w których zatrudnionych jest 511 pracowników narażonych na czynniki biologiczne.

W ramach akcji ,,Bezpieczne wakacje" oraz ,,Bezpieczne ferie" w 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zwoleniu współpracował z Policją oraz podmiotami leczniczymi. Prowadzono wymianę informacji dotyczącą wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Nie odnotowano podejrzeń zatruć środkami zastępczymi i nie prowadzono postępowań administracyjnych w ww. zakresie.

2. Wnioski

a) Sekcja Higieny Pracy realizowała w 2025 r. działania profilaktyczne, administracyjne i kontrolne, których celem była poprawa warunków pracy oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
b) Realizacja zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie kompetencji Sekcji Higieny Pracy stopniowo przyczynia się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, jak również wzrostu świadomości pracodawców.

VI. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży

1. Informacje ogólne

Głównym zadaniem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży była ocena i nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych. Wymagania dotyczą higieny procesów nauczania i wychowania, a w szczególności: higieny pomieszczeń placówek oświatowo-wychowawczych, higieny procesów nauczania, wymagań w stosunku do stosowanego sprzętu i mebli oraz warunków sanitarno-higienicznych w miejscach zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

2. Działalność kontrolna i edukacyjna

W 2025 r. nadzorem sanitarno-epidemiologicznym objęto **33 placówki** zlokalizowane w 40 obiektach. Na terenie powiatu znajdują się:

a) 2 żłobki (Niepubliczny w Zwoleniu oraz Gminny w Tczowie),
b) 2 Kluby Malucha (w Mszadli Starej i w Łaguszowie),
c) 4 przedszkola (2 publiczne: w Zwoleniu i w Tczowie i 2 niepubliczne w Zwoleniu),
d) 14 samodzielnych publicznych szkół podstawowych,
e) 3 zespoły szkół podstawowych: w Czarnolesie, Kazanowie i Policznie,
f) 1 Zespół Szkół Rolniczo-Technicznych w Zwoleniu wraz z Internatem,
g) 1 Liceum Ogólnokształcące,
h) 6 placówek wychowania pozaszkolnego: 2 świetlice profilaktyczno-wychowawcze, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Dom Kultury oraz 2 szkoły językowe.

W nadzorowanych 40 obiektach przeprowadzono łącznie 74 kontrole.

Równolegle z działalnością kontrolną prowadzoną w 2025 r. przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży w placówkach nauczania i wychowania podejmowano działania oraz edukację zdrowotną w środowisku szkolnym na rzecz eliminacji ryzyka rozwoju wad postawy u dzieci i młodzieży m.in. w zakresie:

• dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii w szkołach podstawowych,

• ciężaru tornistrów szkolnych uczniów w odniesieniu do klas 4-8 szkół podstawowych,
• organizacji miejsc na pozostawienie w szkole podręczników i przyborów szkolnych.

Badania dotyczące pomiaru ciężaru tornistrów wykonano w marcu i w październiku 2025 r. zgodnie z wytycznymi WSSE w Warszawie w 4 szkołach podstawowych: Publicznej Szkole Podstawowej w Zwoleniu, Szkole Podstawowej w Tczowie, Zespole Placówek Oświatowych w Kazanowie oraz Zespole Placówek Oświatowych w Policznie. Badaniem objęto 501 uczniów w 32 oddziałach klasowych. Otrzymano następujące wyniki:

- 73% uczniów nosiło plecaki nieprzekraczające 10% wagi ciała,
- 21% uczniów nosiło plecaki nieprzekraczające 15% wagi ciała,
- 6% uczniów nosiło plecaki zbyt ciężkie, przekraczające 15% wagi ciała.

Podczas pomiarów przeprowadzono działania edukacyjne w zakresie profilaktyki wad postawy skierowane do kadry pedagogicznej i uczniów. Uzyskane dane przekazano do Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży WSSE w Warszawie zgodnie z ustalonym terminarzem.

Działania w zakresie dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii w szkołach podstawowych oraz wagi tornistrów szkolnych prowadzono także podczas spotkań z rodzicami i opiekunami prawnymi dzieci.

Działania o charakterze profilaktycznym dotyczyły również:

- higieny osobistej uczniów, w tym aspektu czystości stanu głowy,
- profilaktyki wad wzroku (aspekt oświetlenia w salach lekcyjnych),
- dostępu do wody pitnej w placówkach,
- ochrony zdrowia przed następstwami wyrobów tytoniowych i e-papierosów,
- szkodliwości spożywania napojów energetycznych,
- bezpieczeństwa zdrowotnego wody w placówkach oświatowych (legioneloza),
- kontynuacji programu szczepień p/HPV w szkołach.

3. Warunki sanitarno-higieniczne nadzorowanych obiektów

W trakcie przeprowadzonych kontroli sanitarnych zwracano uwagę na warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w placówkach. Większość skontrolowanych obiektów znajdowało się we właściwym stanie sanitarnym i technicznym. Wszystkie placówki podłączone są do sieci wodociągowej, brak własnych ujęć wody. Na 33 placówki 11 nie posiada podłączenia do kanalizacji sieciowej (10 posiada szamba, a 1 szkoła posiada ekologiczną oczyszczalnię ścieków – Publiczna Szkoła Podstawowa w Baryczy).
W roku 2025 wydano 1 decyzję administracyjną zmieniającą termin wykonania postanowień dotyczących niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń bloku sportowego w Publicznej Szkole Podstawowej w Kowalkowie. Termin wykonania obowiązków określonych w ww. decyzji określono na dzień 31 sierpnia 2026 r.
Przyjęto 3 interwencje:

- 2 zasadne (dotyczące występowania wszawicy oraz nieprawidłowego zabarwienia wody w wewnętrznej instalacji wodociągowej szkoły),
- 1 bezzasadna (dotycząca obecności gryzoni w placówce).

4. Higiena procesu nauczania

W roku 2025 przeprowadzono ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych w 17 placówkach szkolnych. Ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych w 150 oddziałach. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie szkoły zapewniały co najmniej jedną długą przerwę (15 lub 20 min), a przerwy 5-min. występowały w nielicznych placówkach. Większość przerw to przerwy 10-min.

5. Stan sanitarny szkół przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego 2025/2026

Podczas kontroli placówek edukacyjnych przeprowadzonych przed rozpoczęciem roku szkolnego 2025/2026 podejmowano każdorazowo działania edukacyjno-informacyjne dotyczące:

- bezpieczeństwa zdrowotnego wody - informowano dyrektorów szkół o konieczności wykonania płukania instalacji wodociągowej po przerwie wakacyjnej zarówno zimną, jak i ciepłą wodą w celu usunięcia zastoin wody oraz podgrzewania wody do temperatury 70^0C w celu ochrony przed rozwojem bakterii Legionella,
- mikroklimatu pomieszczeń w aspekcie właściwie funkcjonującej wentylacji w pomieszczeniach placówki,
- dostępu do wody pitnej,
- profilaktyki wad wzroku w aspekcie właściwego oświetlenia,
- dostosowania mebli do wzrostu uczniów.

Na podstawie otrzymanych informacji i przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że placówki zostały właściwie przygotowane do rozpoczęcia roku szkolnego 2025/2026.

6. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Jedną z form zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w 2025 r. był zimowy i letni wypoczynek w miejscu zamieszkania. Skontrolowano warunki sanitarno-higieniczne miejsc wypoczynku dzieci i młodzieży:

- 1 turnus zimowego wypoczynku w miejscu zamieszkania,
- 2 turnusy letniego wypoczynku w miejscu zamieszkania.

Liczba uczestników wypoczynku w skontrolowanych turnusach − 84.

Wszystkie turnusy zostały skontrolowane przez pracowników PSSE w Zwoleniu: Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji i Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zwoleniu. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Po czynnościach kontrolnych przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne dotyczące profilaktyki zdrowotnej oraz pozostawiono materiały edukacyjne dla uczestników wypoczynku i kadry pedagogicznej.

7. Pozostałe działania

- **Program szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w ramach Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030**

Aktywnie prowadzono działania edukacyjne w szkołach podstawowych poprzez:

- współpracę z dyrektorami szkół i wyznaczonymi koordynatorami,
- organizowanie spotkań z uczniami z grupy wiekowej 9-14 lat,
- organizowanie spotkań z rodzicami i opiekunami uczniów.

Działania prowadzono wspólnie z pracownikami Sekcji Epidemiologii oraz Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Ustalono wewnętrzny harmonogram spotkań, który jest sukcesywnie realizowany.

8. Współpraca z pozostałymi komórkami organizacyjnymi PSSE w Zwoleniu

- **Udział w akcjach edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych do społeczności powiatu zwoleńskiego**

Inicjowanie i organizowanie akcji edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych do społeczności powiatu zwoleńskiego (projekty przy współudziale Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Sekcji Epidemiologii, Higieny Komunalnej oraz Higieny Pracy).
Przed rozpoczęciem roku szkolnego 2025/2026 zorganizowano **szkolenie dla dyrektorów i koordynatorów szkolnych programów edukacyjnych.** Harmonogram spotkania obejmował:

- omówienie kontynuacji Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi HPV w szkołach i placówkach POZ,
- Odra – sytuacja epidemiologiczna i zapobieganie,
- Legionella – zagrożenia zdrowotne, czynniki warunkujące występowanie oraz metody zwalczania,
- Interwencje programowe realizowane w placówkach oświatowych.

Przeprowadzono wspólne kontrole w nadzorowanych obiektach, każda sekcja w zakresie swojego obszaru. Na bieżąco prowadzono konsultacje i poradnictwo w sprawach merytorycznych.

9. Współpraca z jednostkami samorządowymi i innymi służbami

Współudział w organizacji i prowadzeniu wydarzeń edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych do społeczności powiatu zwoleńskiego (projekt wspólny z innymi jednostkami).

Zorganizowanie wraz ze Starostą Zwoleńskim i Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Zwoleniu **Konferencji pt. ,,Wsparcie zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu zwoleńskiego''.**

Podczas konferencji prelekcję na temat „Higiena zdrowia psychicznego" wygłosił pracownik SHDIM.

10. Wnioski

a) Podejmowane w 2025 r. działania w obszarze HDiM prowadzone były zgodnie z ustalonym harmonogramem. Stan sanitarny nadzorowanych placówek nie budzi zastrzeżeń (z wyjątkiem placówki objętej decyzją merytoryczną dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego).
b) W porównaniu z rokiem 2024 nie zaobserwowano istotnych zmian.

VII. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia

1. Informacje ogólne

Przedsięwzięcia w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizowano zgodnie z wytycznymi oraz Planem Zasadniczych Zadań na rok 2025. Głównym celem było umacnianie zdrowia ludności w wymiarze społecznym, lokalnym i środowiskowym, polegającym na analizie stanu zdrowia i ustalaniu potrzeb zdrowotnych ludności oraz inicjowaniu

i organizowaniu przedsięwzięć oświatowo-zdrowotnych i promocji zdrowia prowadzącej do poprawy jakości życia.

2. Tematyka działań oświatowo-zdrowotnych i promocji zdrowia

Działania edukacyjno-informacyjne dotyczyły ogólnie pojętego zdrowego stylu życia, w tym m.in.: aktywności fizycznej, higieny osobistej, profilaktyki antytytoniowej, profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, zapobieganie HIV/AIDS, profilaktyki chorób onkologicznych, profilaktyki chorób odkleszczowych, profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, propagowania zasad bezpiecznego wypoczynku letniego i zimowego. W działania edukacyjno-informacyjne zaangażowano wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze powiatu zwoleńskiego: przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, podmioty lecznicze, gabinety medycyny szkolnej. Działania prowadzono w ramach nadzoru bieżącego, w formie wizytacji z działalności Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w placówkach realizujących programy prozdrowotne. Przeprowadzono 29 wizytacji.

3. Adresaci programów prozdrowotnych

Działania edukacyjno-informacyjne kierowano do mieszkańców powiatu zwoleńskiego:

a) dzieci i młodzież szkolna,
b) rodzice i opiekunowie dzieci i młodzieży szkolnej,
c) pedagodzy i dyrektorzy szkół,
d) pielęgniarki środowiska szkolnego,
e) pracownicy podmiotów leczniczych, lekarze, pielęgniarki, położne,
f) seniorzy.

4. Imprezy lokalne na terenie powiatu zwoleńskiego

Uczestniczyliśmy w imprezach lokalnych odbywających się na terenie powiatu zwoleńskiego, m.in.:

a) Publiczna Szkoła Podstawowa w Babinie – Piknik „Żyj zdrowo, aktywnie i świadomie„ − 6.06.2025 r.
b) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (MOSiR) nad Zalewem w Zwoleniu - „46 Imieniny Pana Jana” − 22.06.2025 r.
c) MOSiR nad Zalewem w Zwoleniu – Piknik "Kierunek bezpieczne wakacje 2025 w powiecie zwoleńskim" w ramach ogólnopolskiej akcji "Kręci mnie bezpieczeństwo w lecie" − Policja, Straż, Nadleśnictwo, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Pogotowie Ratunkowe − 25.06.2025 r.
d) Boisko przy Publicznej Szkole Podstawowej w Przyłęku - Letnia Biesiada w Przyłęku − 3.08.2025 r.
e) Gminna Biblioteka Publiczna w Przyłęku Filia w Grabowie nad Wisłą - IV Piknik Rodzinny Dożynki w Grabowie nad Wisłą − 24.08.2025 r.
f) MOSiR nad Zalewem w Zwoleniu − XXV Powiatowe Dożynki − 31.08.2025 r.

Osoby odwiedzające nasz punkt edukacyjno-informacyjny mogły skorzystać m.in. z oferty nauki samobadania piersi z wykorzystaniem fantomu badania piersi oraz nauki prawidłowej higieny jamy ustnej. Przekazaliśmy informacje o szczepieniach ochronnych przeciwko odrze,

krztuścowi, profilaktyce chorób odkleszczowych oraz poradnictwa w zakresie zdrowego stylu życia.

5. Realizacja programów prozdrowotnych

Oprócz realizacji programów prozdrowotnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i powiatowym realizujemy inne przedsięwzięcia prozdrowotne m.in: z Kalendarium Światowych i Ogólnopolskich Dni związanych z tematyką zdrowia.

- **Luty 2025**
  - **Bezpieczne Ferie 2025**

W ramach corocznej akcji „Bezpieczne Ferie" odbyły się spotkania edukacyjne z dziećmi i młodzieżą propagujące bezpieczne zachowania podczas ferii. Dzieci i młodzież uczestnicząca w zajęciach miała przekazaną wiedzę dotyczącą profilaktyki HIV/AIDS, kształtowania właściwych postaw higienicznych, zapobiegania wypadkom i urazom z uwzględnieniem bezpiecznego wypoczynku podczas ferii, zapobiegania chorobom zakaźnym oraz profilaktyki wszawicy. Łącznie przeprowadzono 12 spotkań. Edukacją objęto 972 uczniów.

- **Marzec 2025**
  - **Światowy Dzień Zdrowia Jamy Ustnej**

W ramach działań dotyczących profilaktyki higieny jamy ustnej odbyły się warsztaty edukacyjne z dziećmi ze Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej w Zwoleniu i grupą przedszkolaków z Publicznego Przedszkola Nr 1 w Zwoleniu. Dzieci miały okazję poznać techniki prawidłowego mycia zębów na modelu sztucznej szczęki. Edukacją objęto 50 dzieci w wieku 4-10 lat.

- **Kwiecień 2025**
  - **Światowy Dzień Zdrowia, Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej pt. "Bezpieczeństwo zdrowotne - wspólna odpowiedzialność"**

Dzień Otwarty to okazja do zapoznania się z pracą Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zwoleniu. Gościliśmy mieszkańców powiatu zwoleńskiego, którzy mieli okazję poznać działalność Inspekcji Sanitarnej. Odwiedzili nas uczniowie z Zespołu Szkół Rolniczo-Technicznych w Zwoleniu, którzy wzięli udział w prelekcji pt. „Narkotyki i dopalacze – złodzieje życia!" i warsztatach z wykorzystaniem alkogogli i narkogogli. Pracownicy poszczególnych sekcji przybliżyli młodzieży tematykę z zakresu swoich działań. Z zaproszenia skorzystały Muchomorki – grupa przedszkolaków z Publicznego przedszkola Nr 1 w Zwoleniu, dla której zorganizowano zajęcia edukacyjne dotyczące higieny jamy ustnej i podstaw zdrowego odżywania. Po zajęciach dzieci miały okazję zwiedzić Naszą Stację i zapoznać się z pracą Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zwoleniu. W wydarzeniu udział wzięło 90 osób.

  - **Festiwal Piosenki o Zdrowiu**

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa mazowieckiego organizuje festiwal już od 32 lat. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna po raz drugi była organizatorem imprezy. Wydarzenie przygotowaliśmy przy współudziale Domu Kultury w Zwoleniu. Fundatorem nagród był Burmistrz Zwolenia. Głównym założeniem festiwalu było motywowanie dzieci

i młodzieży do dbania o zdrowie, zainspirowanie ich tematyką zdrowego odżywiania, profilaktyki nałogów, profilaktyki chorób, higieny osobistej oraz bezpiecznego wypoczynku, poprzez połączenie atmosfery zabawy z popularyzacją treści prozdrowotnych. W konkursie wzięło udział 66 uczestników. W trakcie festiwalu każdy z uczestniczących zespołów zaprezentował autorski utwór dotyczący tematów związanych z prozdrowotnymi przesłankami. Uczestnicy konkursu przygotowywali się pod okiem swoich opiekunów. Wszyscy finaliści otrzymali medale, dyplomy, nagrody rzeczowe oraz statuetki dla 3 kategorii wiekowych.

Organizatorzy festiwalu starali się stworzyć atmosferę zabawy i radości z muzyki, łącząc ją z edukacją prozdrowotną. Komisja konkursowa dokonała oceny finalistów oraz utworów wokalno-muzycznych pod względem: treści prozdrowotnych, umiejętności wokalnych, walorów artystycznych.

- **Maj 2025**
  - **Europejski Tydzień Szczepień – Hasło „Szczepienia chronią – zaufaj nauce!"**

W ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień zorganizowaliśmy punkt informacyjny dotyczący szczepień ochronnych. Mieszkańcy powiatu mogli uzyskać rzetelne informacje na temat szczepień, skonsultować swoje wątpliwości oraz porozmawiać o korzyściach wynikających z profilaktyki chorób zakaźnych. Przeprowadzono spotkanie edukacyjne dla seniorów ze Zwoleńskiego Uniwersytetu Seniora. Omówiono rolę szczepień ochronnych, ich bezpieczeństwo oraz najczęstsze mity dotyczące szczepień. Edukacją objęto 30 osób.

  - **Światowy Dzień bez Tytoniu**

W ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu odbyły się spotkania edukacyjne z uczniami z Publicznej Szkoły Podstawowej im. Władysława Jagiełły w Zwoleniu i młodzieżą z Zespołu Szkół Rolniczo-Technicznych w Zwoleniu. Uczniowie poznali mechanizmy powstawania uzależnienia oraz dowiedzieli się, jak szkodliwa jest nikotyna – zwłaszcza w okresie dojrzewania. Poruszono również temat e-papierosów, które często błędnie postrzegane są jako „bezpieczna alternatywa". Omówione zostały także zagrożenia związane z ich używaniem i wpływem na układ oddechowy. Dzięki alko i narkogoglom młodzież miała okazję sprawdzić, jak działają na ich organizm środki odurzające.

- **Wrzesień 2025**
  - **Spotkanie informacyjne z dyrektorami placówek oświatowo-wychowawczych i koordynatorami programów edukacyjnych**

W Domu Kultury w Zwoleniu odbyło się ważne spotkanie informacyjne dla Dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych powiatu zwoleńskiego oraz Koordynatorów programów edukacyjnych. Poruszaliśmy m.in. tematy: programu szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w szkołach, sytuacji epidemiologicznej związanej z odrą i sposobach zapobiegania, zagrożeń zdrowotnych związanych z legionellą i metodach jej zwalczania, interwencji programowych realizowanych w placówkach oświatowych, nowego przedmiotu – Edukacja zdrowotna, kampanii #JesieńBezInfekcji. Spotkanie było cenną

przestrzenią do wymiany wiedzy, doświadczeń i wspólnego planowania działań na rok szkolny 2025/2026 dla dobra dzieci i młodzieży.

- **Konferencja „Wsparcie zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu zwoleńskiego”.**

30 września 2025 r. w Kinie „Świt” w Zwoleniu odbyła się konferencja poświęcona tematyce zdrowia psychicznego, której współorganizatorami byli: Powiat Zwoleński - Starostwo Powiatowe w Zwoleniu, Andrzej Skorek - Starosta Zwoleński, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zwoleniu oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zwoleniu.

W wydarzeniu uczestniczyli eksperci, nauczyciele, rodzice oraz mieszkańcy powiatu, dla których ważna jest troska o kondycję psychiczną dzieci, młodzieży i dorosłych.

Program konferencji obejmował: wykład o zdrowiu psychicznym dzieci, młodzieży i dorosłych we współczesnym świecie, prelekcję na temat depresji oraz mitów wokół psychoterapii, wystąpienie poświęcone zdrowiu psychicznemu nauczycieli, a także prelekcję dotyczącą higieny zdrowia psychicznego, którą poprowadziła przedstawicielka naszej Stacji – Daria Dwojacka-Wrochna − Starszy Asystent Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży. Zadanie pn. „Wsparcie zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu zwoleńskiego” współfinansowane było ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.

- **Październik 2025**
  - **Światowy Dzień Mycia Rąk**

W ramach obchodów Światowego Dnia Mycia Rąk odbyły się warsztaty z prawidłowego mycia rąk. W zajęciach uczestniczyły maluchy z Niepublicznego Przedszkola „Motylek” w Zwoleniu i Publicznego przedszkola Nr 1 w Zwoleniu. Dzieci z ogromnym zaangażowaniem uczyły się, jak prawidłowo myć ręce krok po kroku, idąc po specjalnej macie edukacyjnej. Z pomocą lampy UV mogły sprawdzić, czy ręce zostały umyte dokładne. Edukacją objęto 30 osób.

  - **Różowy Październik – Miesiąc Świadomości Raka Piersi**

Z okazji różowego października przeprowadzaliśmy warsztaty z samobadania piersi z seniorkami z Klubu Seniora Policzna i młodzieżą z Zespołu Szkół Rolniczo - Technicznych w Zwoleniu. Rozmawialiśmy m. in o: roli profilaktyki i zdrowego stylu życia, zasadach samobadania piersi, dostępnych badaniach przesiewowych, oraz o tym, że wcześnie wykryty nowotwór może uratować życie. Podczas warsztatów uczestnicy mieli okazję na fantomie piersi nauczyć się prawidłowej techniki samobadania, co jest niezwykle ważnym elementem wczesnego wykrywania zmian. W ramach wydarzenia zorganizowaliśmy stoisko informacyjno-edukacyjne w Kinie „Świt” przy którym Panie mogły dowiedzieć się więcej o profilaktyce raka piersi, nauczyć się samobadania piersi na fantomie, a także otrzymać materiały edukacyjne i porady dotyczące badań profilaktycznych. Edukacją objęto 250 osób.

- **Listopad 2025**
  - **Szkolenie z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej**

24 listopada w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zwoleniu odbyło się szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej dla pracowników stacji. Celem szkolenia było poszerzenie wiedzy teoretycznej oraz doskonalenie praktycznych umiejętności niezbędnych do podejmowania działań ratujących życie w sytuacjach zagrożenia

zdrowia i życia. Podczas zajęć omówiono oraz przećwiczono m.in. zasady resuscytacji krążeniowo-oddechowej u niemowląt, dzieci i dorosłych, postępowanie w przypadku zadławień, udzielanie pomocy przy krwotokach i urazach, a także rozpoznawanie stanów zagrożenia życia związanych z układem nerwowym i krążenia. Szkolenie było okazją do utrwalenia zasad właściwego reagowania w sytuacjach wymagających natychmiastowej pomocy oraz podniesienia kompetencji pracowników w zakresie bezpieczeństwa i pierwszej pomocy.

- **Grudzień 2025**
  - **Światowy Dzień AIDS 2025**

W ramach realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS przeprowadziliśmy spotkania edukacyjne dla uczniów z Zespołu Szkół Rolniczo-Technicznych im. Bohaterów Walki z Faszyzmem w Zwoleniu i uczniów Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego w Zwoleniu. Podczas zajęć młodzież poszerzyła swoją wiedzę na temat wirusa HIV oraz choroby AIDS. Uczniowie dowiedzieli się, czym różni się HIV od AIDS, w jaki sposób dochodzi do zakażenia oraz jak skutecznie się chronić. Poruszyliśmy również temat najczęstszych mitów i stereotypów związanych z HIV i AIDS. Celem spotkania było zwiększenie świadomości, rozwijanie odpowiedzialnych postaw oraz promowanie działań profilaktycznych wśród młodzieży. Wydarzenie zorganizowano w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS przypadającego 1 grudnia, podkreślając znaczenie edukacji i profilaktyki. Edukacją objęto 140 osób.

6. Współpraca z jednostkami samorządowymi i innymi służbami

Działania edukacyjne i profilaktyczne realizowane były we współpracy z samorządami lokalnymi, Komendą Powiatową Policji w Zwoleniu, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Zwoleniu i Samodzielnym Publicznym Zespołem Zakładów Opieki Zdrowotnej w Zwoleniu. Udzielano pomocy i poradnictwa merytorycznego, metodycznego i organizacyjnego oraz udostępniono pomoce dydaktyczne i edukacyjne realizatorom działań prozdrowotnych.

7. Działalność w mediach społecznościowych

Instytucja prowadzi systematyczną i aktywną działalność informacyjno-edukacyjną za pośrednictwem mediów społecznościowych. Profil w serwisie Facebook obserwowany jest przez ponad 1300 użytkowników, co stanowi istotny kanał komunikacji z lokalną społecznością. Za jego pośrednictwem publikowane są treści o charakterze edukacyjno-informacyjnym, dotyczące m.in. profilaktyki zdrowotnej oraz aktualnych zagrożeń i zaleceń sanitarnych. Ponadto zamieszczane są relacje z realizowanych przedsięwzięć, wydarzeń oraz akcji organizowanych lub współorganizowanych przez instytucję, a także bieżące komunikaty i informacje istotne dla mieszkańców powiatu. Działalność w mediach społecznościowych przyczynia się do zwiększenia dostępności informacji oraz podniesienia poziomu świadomości zdrowotnej odbiorców.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

1. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2025 r.

Statutowa działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego na terenie powiatu zwoleńskiego dotyczy:

- uzgadniania wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów planów zagospodarowania przestrzennego,
- wydawania opinii odnośnie obowiązku sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko i ustalaniu jego zakresu dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- uzgadniania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- uzgadniania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów budowlanych, w tym dokumentacji dla zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- uzgadniania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy,
- kontroli obiektów w trybie art. 56 ust. 1 ustawy Prawo Budowlane,
- wydawania innych decyzji i opinii wynikających z obowiązującego ustawodawstwa.

W 2025 r. realizowane były zamierzenia oraz sprawy według bieżących potrzeb:

a) Przeprowadzono **16 kontroli** dopuszczających obiekt do użytkowania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

b) Wydano **21 opinii sanitarnych**, w tym:

- 8 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, w tym m.in.:
  - 2 dotyczące przebudowy drogi,
  - 1 dotycząca rozbudowy zakładu produkcyjnego,
  - 2 dotyczące budowy farm fotowoltaicznych,
  - 2 dotyczące budowy sieci kanalizacyjnych,
  - 1 dotycząca budowy studni głębinowej przy Stacji Uzdatniania Wody.
- 10 opinii uzgadniających dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w tym:
  - 8 opinii dot. projektów budowlanych;
  - 2 opinie dot. projektów zmiany sposobu użytkowania istniejących obiektów lub pomieszczeń na potrzeby pomieszczeń handlowych i usługowych;
- 2 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- 1 opinia dotycząca uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonej dla projektu planu ogólnego gminy.
- Uzgodniono 1318 projektów decyzji o warunkach zabudowy dla planowanych inwestycji.

- Wydano 2 oceny higieniczne na materiały zastosowane przy przebudowie stacji uzdatniania wody.
- Wydano **23 decyzje** obciążające opłatą za wykonywane czynności w związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Stanowiska organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów, a ich liczba zależy w dużej mierze od liczby przedsięwzięć planowanych i realizowanych w powiecie w danym roku.

Monika Makowiecka ; PSSE w Zwoleniu

Elektronicznie podpisany przez Monika Makowiecka; PSSE w Zwoleniu
Data: 2026.05.07 13:55:33 +02'00'